

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Szanowni Państwo,

9 maja 1945 roku rankiem na teren niemieckiego obozu koncentracyjnego i zagłady KL Stutthof, który funkcjonował od pierwszych dni II wojny światowej, wkroczyli żołnierze 48 Armii 3 Frontu Białoruskiego, uwalniając grupę 150 więźniów. Garstkę spośród ponad 120 tysięcy więzionych tam Polaków, Żydów, Rosjan, Ukraińców, Litwinów, Węgrów, Romów.

W tym czasie większości więźniów już w obozie nie było. Już od 25 stycznia trwał stan ewakuacji, zgodnie z rozkazem komendanta Paula Wernera Hoppe. Marsze śmierci więźniów i ewakuacja drogą morską na „barkach śmierci” kosztowały życie kolejnych kilkunastu tysięcy istnień ludzkich. Sam komendant wraz z częścią załogi, opuścił Stutthof 4 kwietnia, unikając zbliżającej się Armii Czerwonej.

Muzeum Stutthof co roku upamiętnia 65 tysięcy ofiar KL Stutthof. Tegoroczna 75. rocznica jest jednak szczególna i jedyna w całej historii. Nie odbywa się uroczystość z ceremoniałem wojskowym, nie odmówimy modlitwy pod pomnikiem. Upamiętniamy ofiary bez ceremoniału i bez oficjalnych gości. I właśnie ta trudna sytuacja, w której pozostajemy w domach, skłania nas do naturalnej refleksji – pamięć nie znika. Pamięć - to my. Pamięć – to działalność Muzeum Stutthof, badania, projekty obecne w internecie. Pamięć – to wsparcie Państwa Polskiego dla utrzymania i upamiętniania miejsc zagłady. Kto zgłębia historię niemieckich nazistowskich obozów zagłady, nie uniknie pytań o to, gdzie i dlaczego powstaje zło; a gdy pojawi się pytanie, wówczas próbujemy zrozumieć, dotrzeć do prawdy. Ufam, że działalność upamiętniająca, taka jak zainicjowana przez Muzeum akcja #ToMyjesteśmyPamięcią, za pomocą nowoczesnych mediów jeszcze skuteczniej dotrze do wielu odbiorców. Wierzę także, że przyszłe wizyty odwiedzających w Miejscu Pamięci, poprzedzone przygotowaną w czasie epidemii internetową lekcją czy wystawą, w pełni dadzą obraz historii, o której nie wolno nam zapomnieć.

Zapamiętajmy ten 9 maja jako początek nowego upamiętniania, tworzenia wspólnoty wbrew panującym warunkom – sądzę, że odpowiada to wymowie i roli miejsca pamięci w całej jego istocie.

W dniu obchodów 75. rocznicy wyzwolenia niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady KL Stutthof

9 maja 2020 r.